

W. P.

"Myśl Współczesna"

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 9/1-4, 524-526

1947

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rzymskie przestało istnieć (nr 3/46); F. Erpenbeck: **Naród bez przeszczeni** (nr 4/46); Józef Feldman: **Rozkład kultury mieszczańskiej** (nr 6/46); A. T. W.: **W walce podziemnej z faszyzmem** (nr 6/46); K. Wyka: **Sprawa Sienkiewicza** (nr 6/46); Jan Hulewicz: **Polski ruch wydawniczy w Wielkiej Brytanii w latach 1940—45** (nr 7—8/46); Aniela Mikucka: **Czytelnictwo młodzieży krakowskiej** (nr 7—8/46); K. Wyka: **Romantyczna nobilitacja powieści** (nr 7—8/46); Włodzimierz Pietrzak: **Drogi polskiej powieści XIX w.** (nr 7—8/46); T. Mikulski. **Wrocławskie „Dni kultury“ w perspektywie** (nr 9/46); **Przemówienie końcowe prokuratora Jerzego Sawickiego przed Najwyższym Trybunałem Narodowym w sprawie przeciwko Arturowi Greiserowi** (nr 10/46); Roger Varcors: **Odczyt dla Amerykanów** (nr 11/46); M. Dąbrowska, J. Dobraczyński, B. Dudziński, Stefan Kisielewski: **Jak oceniam literaturę dwudziestolecia** (nr 12/46); J. Galsworthy: **Wspomnienie o Conradzie** (nr 1/47); A. N. Whitehead: **Matematyka jako element w historii myśli** (nr 1/47); Jeremi Wasiułyński: **Wstęp do historii człowieka** (nr 2/47); J. Kleiner, S. Lichański, Z. Starowiejska Morstinowa: **Jak oceniam literaturę dwudziestolecia** (nr 2/47); J. Lehr-Spławiński: **Sławistyka w Polsce przed i po drugiej wojnie światowej** (nr 3/47); St. Szuman: **O sprycie** (nr 4/47); W. Bąk, J. Iwaszkiewicz, R. Matuszewski, J. Przybóś: **Jak oceniam literaturę dwudziestolecia** (nr 4/47); Edward Benesz: **O literaturze** (nr 5/47); Frantisek Goetz: **Walka o odbudowę osobowości w literaturze** (nr 5/47); M. Tyrowicz: **Wczoraj i dziś polskiego dziejopisarstwa** (nr 6/47).

K. D. D.

„MYŚL WSPÓŁCZESNA“

„Myśl Współczesna“, czasopismo naukowe wychodzące jako miesięcznik w Łodzi od czerwca 1946 r., postawiła sobie za zadanie skupienie polskiej inteligencji postępowej. „Myśl Współczesna“ — pisze Redakcja — pragnie stać się organem naukowym całej postępowej inteligencji polskiej... Pragnąc kształtować polską naukę w trwałym sojuszu z myślą postępową, musimy uznać i docenić to, co było twórcze i postępowe w przeszłości...“ Inicjatywa wydawnicza „Myśli Współczesnej“ zrodziła się w Łodzi. „Mamy ambicję, aby w największym środowisku robotniczym Polski powstało związane z nim poważne środowisko intelektualne“.

Do kolegium redakcyjnego „Myśli“ wchodzi: Prof. Dr Józef Chałasiński, Dr Fr. Fiedler, Prof. Dr N. Gąsiorowska, Prof. Dr T. Kotarbiński, Dr Bronisław Krauze, Prof. Dr Adam Schaff, Prof. Dr H. Ułaszyn, Stefan Żółkiewski.

15 numerów „Myśli Współczesnej“, jakie się ukazały od czerwca 1946 do sierpnia 1947 r., zarówno pod względem bogactwa treści jak i poziomu naukowego wysuwa to czasopismo na czoło polskich wydawnictw periodycznych. W zakresie humanistyki i nauk społecznych „Myśl Współczesna“ umieściła

w tym czasie następujące artykuły: J ó z e f C h a ł a s i ń s k i: **Socjologiczne założenia reformy wychowania** (nr 1/46); T a d e u s z K o t a r b i ń s k i: **Zasady dobrej roboty** (nr 1/46); B o r y s Ł a p i c k i: **Demokracja i jej wartość etyczna** (nr 1/46); S t. Ś r e n i o w s k i: **Z dziejów parlamentaryzmu** (nr 2/46); S t. O s s o w s k i: **Analiza socjologiczna pojęcia ojczyzny** (nr 2/46); J u l i a n B r u n B r u n o w i c z: **Z dziejów współczesnej idei narodowej** (nr 2/46); E. S t. R a p p a p o r t: **Polska jako państwo jednonarodowe** (nr 2/46); C z. Z n a m i e r o w s k i: **Analiza oceny moralnej** (nr 3—4/46); A. S c h a f f: **Zasada sprzeczności w świetle logiki tradycyjnej** (nr 3—4/46); R. M a r k u s z e w i c z: **Idealy wychowawcze w przeszłości a rzeczywistości współczesnej** (nr 3—4/46); W. J a s t r z ę b o w s k i: **Kolonizacja niemiecka w Polsce a demografia** (nr 3—4/46); N. G ą s i o r o w s k a: **Na przełomie od imperializmu do społecznego systemu gospodarczego** (nr 5/46); E. W a r g a: **Anglo-Amerykańskie stosunki ekonomiczne** (nr 5/46); A. I. H e r t z: **Kto rządzi Ameryką** (nr 5/46); J. C h a ł a s i ń s k i: **Tworzenie legendy i naukowe zadania historii** (nr 6—7/46); K. A j d u k i e w i c z: **O tak zwanym neopozytywizmie** (nr 6—7/46); J a n S z c z e p a ń s k i: **Interpretacja i rozumienie ludzkiego zachowania** (nr 6—7/46); S t. J ę d r y c h o w s k i: **Polityka gospodarcza Polski w dziedzinie handlu zagranicznego** (nr 6—7/46); J e r z y T e i s s i e r: **Mechanizm ewolucji** (nr 6—7/46); J. K a m i ń s k a: **Ewolucja koła wiedeńskiego** (nr 2/47); J. W i l l a u m e: **Stosunki społeczne i polityczne w Księstwie Warszawskim** (nr 2/47); T. T o m a s z e w s k i: **Descartes** (nr 2/47); G e o r g e L u k a c s: **Nietsche i faszyzm** (nr 3/47); S t. L o r i a: **Rola nauki w odbudowie gospodarstwa i kultury** (nr 3/47); W. W u d e l: **Powstanie logiki wyższej** (nr 3/47); S t. T r u c h i m: **Wpływ kultury polskiej na Rosję** (nr 3/47); G. L u k a c s: **Nietsche jako prekursor estetyki faszystowskiej** (nr 4/47); M. S z e r e r: **Anglia w pierwszej połowie XVIII w.** (nr 4/47); - C z. N o w i ń s k i: **Prawo jako forma życia społecznego** (nr 4/47); A. P e r e t i a t k o w i c z: **Organizacja narodów zjednoczonych** (nr 4/47); M a r i a O s s o w s k a: **Inteligent polski na tle grupy towarzyskiej Europy zachodniej** (nr 5/47); J. C h a ł a s i ń s k i: **Zagadnienie historyczno-socjologicznej samowiedzy inteligencji polskiej** (nr 5/47); L. G. B l u m i n: **Ekonomiczne poglądy Keynesa** (nr 5/47); E. S t r z e l e c k i: **O Ludwiku Krzywickim** (nr 6/47); I l i a E p s t e i n: **Ludwik Krzywicki: uczony—nauczyciel—człowiek** (nr 6/47); L u d w i k K r z y w i c k i: **Rodowód idei społecznych** (nr 6/47); G e o r g e s H o s t e l e t: **Metodologia naukowego badania czynności ludzkich** (nr 6/47).

W wymienionym okresie „Myśl Współczesna“ wydała dwa numery specjalne. Numer 1/8/styczeń 1947 r., poświęcony jest sprawom i zagadnieniom Ziem Odzyskanych, zawiera materiał ciekawy zarówno dla czytelnika interesującego się tymi problemami z naukowego punktu widzenia, jak i dla każdego interesującego się sytuacją społeczną, kulturalną i gospodarczą odbudowującej się Polski. Zawiera następujące artykuły: W ł. G o m u ł k a: **Polska a Ziemie Odzyskane**; K. P i w a r s k i: **Dziejowe prawa Polski do Ziem Odzyskanych**; A. B r e i t k o p f: **Stan zaludnienia na Ziemiach Odzyskanych**; A. B o l e s k i: **Gospodarze znaczenie Ziem Odzyskanych**;

E. Szyr, Hilary Minc: **Osiągnięcia przemysłu na Ziemiach Odzyskanych**; E. Kwiatkowski: **Nasze wybrzeże morskie**; Jastrzębowski W.: **Struktura gospodarcza Europy środkowej przy obecnym układzie granic Polski**; Wł. Lechowicz: **Spółdzielczość parcelacyjno-osadnicza**; R. Lutman: **Problemy kulturalne Ziemi Odzyskanych**.

Numer 6/13/czerwiec 1947 r. poświęcony zagadnieniom i życiu współczesnej Czechosłowacji, składa się z prac autorów czeskich. Zawiera następujące artykuły: J. Prohaska: **Odrodzone Czechosłowacja**; F. Bauer: **Polityczna sytuacja w Republice Czechosłowackiej**; V. Hromátko: **Czechosłowacka gospodarka**; J. Fukátko: **Zmiany gospodarcze w Czechosłowacji po oswobodzeniu**; L. Zilká: **Szkolnictwo czechosłowackie po rewolucji majowej**; A. Kolman: **O niektórych filozoficznych problemach dzisiejszej fizyki**; J. Mukarovský: **O ideologii czechosłowackiej teorii sztuki**; K. Krejczy: **Tło ideologii słowiańskiej w Czechach**; F. A. Nowak: **Ochrona przyrody i krajobrazu**.

„Myśl Współczesna“ daje także recenzje oraz szczególnie obszerne kroniki krajowe i zagraniczne z dziedziny myśli naukowej i jej zastosowania.

W. P.

„PAŃSTWO I PRAWO“

„Państwo i Prawo“, miesięcznik wychodzący w Łodzi pod redakcją Dr Stanisława Erlicha przy współudziale Komitetu, wysunął się na czoło ruchu naukowego w zakresie zagadnień prawa. Różniąc się zasadniczo pod wieloma względami od zasłużonego przedwojennego „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego“, jaki do wojny wychodził w Poznaniu i dotąd wznowiony nie został, „Państwo i Prawo“ w pewnej mierze zajęło miejsce „Ruchu“, stając się podobnie jak „Ruch“ głównym ośrodkiem organizacyjnym naukowej publicystyki prawniczej. W słowie wstępnym Redakcja w następujący sposób informuje o charakterze pisma: „Pragniemy poświęcić nasze pismo nie tylko zagadnieniom ściśle prawnym, lecz również ekonomicznym, o ile znajdują lub mają znaleźć swój wyraz w prawie stanowionym. Poczytujemy sobie za obowiązek plenić na naszym odcinku resztki tak zwanej ideologii nazistowskiej. Nie pominiemy zagadnień prawa międzynarodowego, tak ważnych w epoce, którą po okresie brutalnego deptania prawa narodów — będziemy mogli nazwać epoką panowania prawa i zbliżenia ludów“.

Z socjologicznego punktu widzenia na uwagę zasługują następujące artykuły: W. Barcikowski: **Cele i zadania prawnictwa demokratycznego** (nr 1/46); J. Litwin: **Recepcja prawa polskiego na Ziemiach Odzyskanych** (nr 1/46); W. Jastrzębowski: **Rządy niemieckiego okupanta w Polsce 1939—1945** (nr 2/46); R. Bieżanek: **Rozstrzygnięcie sporów międzynarodowych w systemie O.N.Z.** (nr 2/46); J. Marcisz: **Ewolucja prawa pracy** (nr 2/46); M. Siewierski: **O reformę programu akademickich studiów prawnych i ekonomicznych** (nr 2/46); B. Łapicki: